

URZĄD
TRANSPORTU
KOLEJOWEGO

**WYKORZYSTANIE KOLEI W PRZEWOZACH PASAŻERSKICH
– OFERTY WAKACYJNE**

Warszawa, styczeń 2017

Wstęp.....	3
1. Podstawowe wskaźniki przewozów pasażerskich dla miesięcy lipiec i sierpień w latach 2012-2016	4
Liczba pasażerów	4
Praca przewozowa.....	5
Praca eksploatacyjna	5
2. Udziały przewoźników pasażerskich w rynku w lipcu i sierpniu	6
3. Oferty wakacyjne wybranych przewoźników	8
Arriva RP	8
Koleje Mazowieckie	9
Koleje Dolnośląskie.....	9
PKP Intercity	10
Przewozy Regionalne	11
PKP SKM w Trójmieście	12
Warszawska Kolej Dojazdowa	12
Pozostali przewoźnicy.....	12
4. Wakacje szansą obsługi uroczystości, wydarzeń sportowych, kulturalnych, festiwali i przejazdów turystycznych.....	12
5. Podsumowanie	15

Wstęp

Okres wakacyjny charakteryzuje się zmodyfikowaną ofertą dla pasażerów kolei w porównaniu do reszty roku. W tym czasie znacznie mniej osób korzysta z dojazdu do szkoły bądź pracy, wzrasta natomiast zainteresowanie podróżami w celach turystycznych.

Różnorodność i specyfikę oferty wakacyjnej można przeanalizować na podstawie roku 2016. Wielu przewoźników korzystało wówczas z przepisów przejściowych określonych w art. 78 Ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym, co oznacza, że w momencie składania wniosków o przydzielenie tras pociągów nie musieli przedstawiać zarządcy infrastruktury decyzji o przyznaniu otwartego dostępu na trasie krajowej.

Warto zauważyć, że okres przejściowy został wydłużony do końca 2017 r. W związku z tym, planując regularne przewozy wakacyjne w 2017 r. przewoźnicy nie muszą występować do Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego z wnioskiem o wydanie decyzji w sprawie przyznania otwartego dostępu.

Celem opracowania jest podsumowanie oferty wakacyjnej przewoźników z uwzględnieniem realizowanych w tym okresie tras o charakterze turystycznym, świadczeniem usług w związku z obsługą imprez masowych oraz innych przykładów wykorzystania kolei transporcie pasażerów w tym okresie.

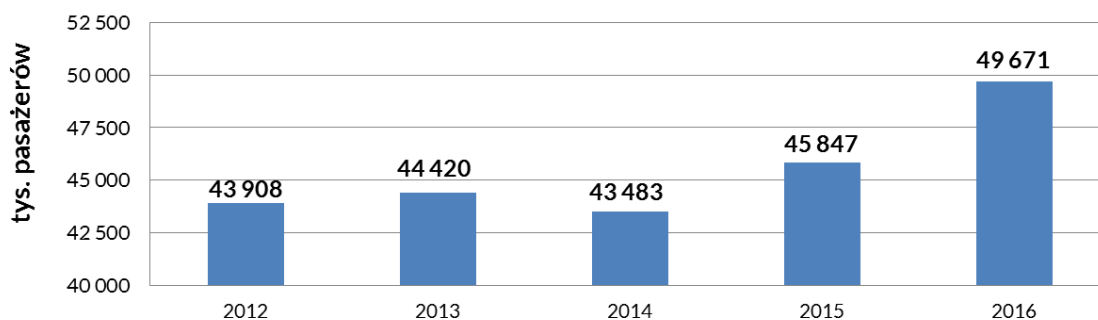
Oferty przewoźników w nadchodzącym sezonie letnim 2017 r. powinny w jeszcze lepszym stopniu być dostosowane do potrzeb podróżnych, aby kolej chętniej była brana pod uwagę przez osoby planujące wakacyjne podróże, jako środek transportu szybki, sprawny i bezpieczny. Warto o tym wspomnieć na początku roku, kiedy jest jeszcze czas na analizę poprzedniego sezonu i dopracowanie planowanych działań.

1. Podstawowe wskaźniki przewozów pasażerskich dla miesięcy lipiec i sierpień w latach 2012-2016

Liczba pasażerów

W porównaniu do pozostałej części roku w lipcu i sierpniu z kolei korzysta mniejsza liczba pasażerów. Jak wynika jednak z wykresu od 2014 r. liczba pasażerów w tych dwóch miesiącach rośnie.

Rys. 1: Liczba pasażerów w miesiącach lipiec i sierpień w latach 2012-2016

Na liczbę pasażerów wpływa jednocześnie większe zainteresowanie podróżami na wakacje i urlopy oraz zmniejszenie liczby osób korzystających z kolei w drodze do pracy i szkoły. W lipcu i sierpniu 2016 r. przewieziono o 14,2% więcej pasażerów niż w analogicznym okresie 2014 r. i o 8,3% więcej niż w 2015 r. W 2016 r. wzrost liczby pasażerów związany był po części z zaangażowaniem kolei podczas organizacji imprez masowych takich jak m.in. Światowe Dni Młodzieży (ŚDM), kiedy to wg niektórych szacunków z kolei skorzystało nawet 2 mln pasażerów.

W 2016 r. w PKP Intercity okres wakacyjny charakteryzował się wzrostem liczby przewiezionych pasażerów w stosunku do analogicznego okresu 2015 r. oraz 2014 r. Lepsze wyniki spółki po części wynikają m.in. z zakończenia licznych prac modernizacyjnych, bogatszej oferty na wielu relacjach i wprowadzenia nowoczesnego taboru na popularnych trasach. W porównaniu z 2014 r. wzrost liczby przewiezionych pasażerów w lipcu i sierpniu 2016 r. wyniósł ponad 50% i ponad 22% w stosunku do 2015 r.

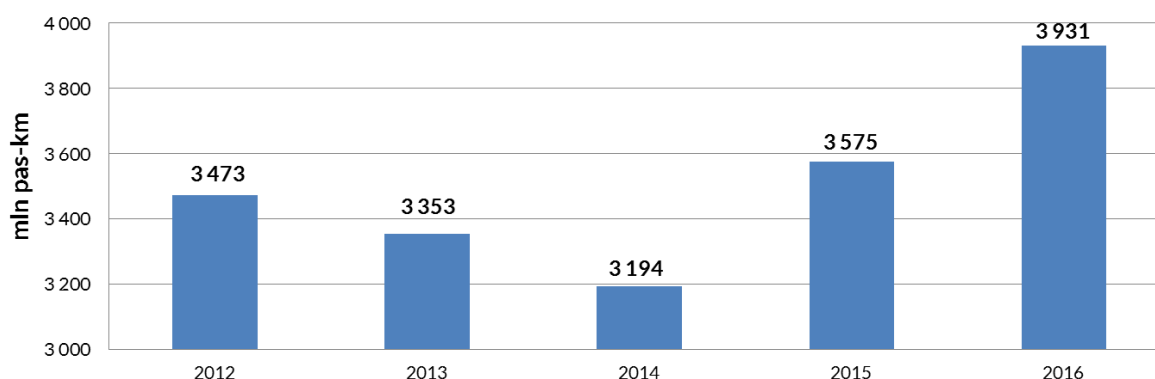
W badanych miesiącach największy, prawie czterokrotny wzrost liczby pasażerów osiągnęły Koleje Małopolskie. Powodem tego był ogólny wzrost wolumenu pasażerów w porównaniu do 2015 r. oraz fakt, że główne uroczystości ŚDM miały miejsce w Krakowie. Kolejnym przewoźnikiem, który odnotował wzrost były Koleje Dolnośląskie, które w 2016 r. przewiozły w tym okresie o 45% więcej pasażerów niż w 2015 r.

Koleje Dolnośląskie, Łódzka Kolei Aglomeracyjna oraz Koleje Wielkopolskie zanotowały wzrost liczby przewiezionych pasażerów odpowiednio o 45,9%, 25,8% oraz 14,5%, na co wpływ miało głównie zwiększenie roli tych przewoźników w obsłudze wojewódzkich przewozów o charakterze użyteczności publicznej, ale również zapewnienie wysokiego komfortu podróży.

Praca przewozowa

Okres wakacji ma znaczący wpływ na wynik pracy przewozowej. Wzrost pracy przewozowej w lipcu i sierpniu 2016 r. w porównaniu z wakacjami w 2014 r. wyniósł ponad 23% i jest większy od wskaźnika wzrostu liczby pasażerów (14,2%). W liczbach bezwzględnych oznacza to wzrost o blisko 750 mln pasażerokilometrów. Porównując dane z bieżącego roku do wyników z 2015 r. wzrost pracy przewozowej wyniósł blisko 10%. Latem wzrasta znacząco liczba podróży w relacjach dalekobieżnych, co powoduje, że w lipcu i sierpniu realizowane jest około 20% pracy przewozowej w skali całego roku.

Rys. 2: Praca przewozowa w okresie lipiec i sierpień w latach 2012-2016

Największy wzrost pracy przewozowej nastąpił w spółkach Koleje Małopolskie, Koleje Dolnośląskie, Łódzka Kolej Aglomeracyjna (ŁKA), a także w PKP Intercity. Wzrost ten w znacznie większym stopniu jest spowodowany rosnącą liczbą pasażerów niż podróżami na większe odległości, gdyż średnia długość przejazdu, jaką pokonuje „statystyczny pasażer” u większości przewoźników, utrzymuje się na zbliżonym poziomie. W wielu przypadkach rosnąca liczba pasażerów związana jest z rozszerzoną ofertą przewoźników również w ramach oferty całorocznej. Tak jest w przypadku PKP Intercity oraz Kolei Małopolskich. Wzrost liczby nowych połączeń w ramach oferty PKP Intercity jest bardzo widoczny we wskaźniku pracy eksploatacyjnej.

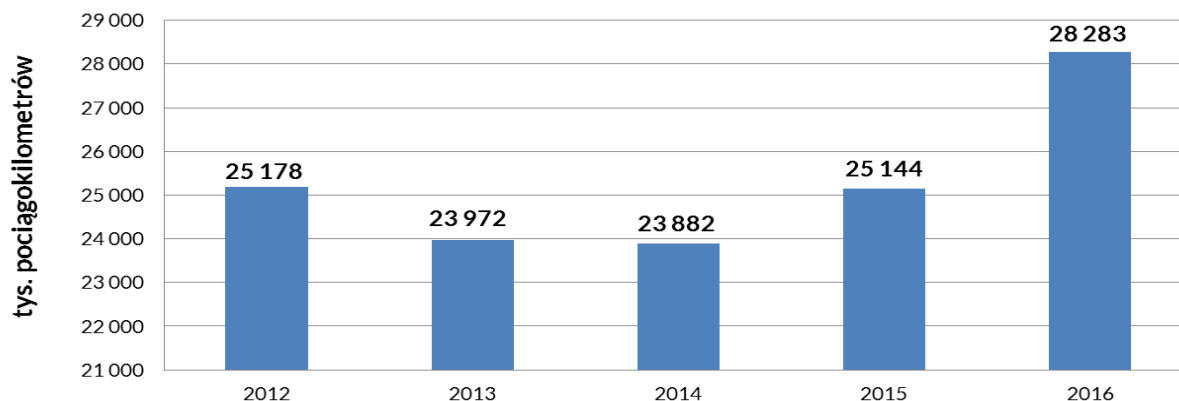
Praca eksploatacyjna

W 2016 r. odnotowano również wzrost pracy eksploatacyjnej, czyli parametru liczonego jako sumy przebiegu poszczególnych pociągów w kilometrach. Wskaźnik ten w 2016 r. wzrósł o 18,5% w stosunku do 2014 r. i o blisko 12,5% w porównaniu z danymi z 2015 r. Wzrost pracy eksploatacyjnej jest w największym stopniu związany ze znaczną zmianą oferty przewozowej przewoźników, których głównym profilem działalności są przewozy dalekobieżne. Tylko u 4 z 15 przewoźników realizujących przewozy osób w lipcu i sierpniu praca eksploatacyjna spadła w stosunku do roku poprzedniego.

Co ważne, tylko w przypadku jednej spółki, Arriva RP, spadek pracy eksploatacyjnej wyniósł ponad 30% - było to spowodowane w znacznym stopniu zmniejszeniem ogólnej liczby relacji obsługiwanych przez tę spółkę w województwie kujawsko-pomorskim. Mimo spadku przewozów świadczonych w ramach umów spółka rozszerzyła ofertę komercyjnych relacji wakacyjnych, które cieszyły się

zainteresowaniem i powodzeniem wśród podróżnych. Największy, bo czterokrotny wzrost pracy eksploatacyjnej w stosunku do 2015 r. miał miejsce w Kolejach Małopolskich. Wpływ na to, oprócz ŚDM, miała głównie nowa oferta całoroczna Kolei Małopolskich tj. połączenia z Krakowa do Wieliczki oraz z Krakowa na lotnisko Balice.

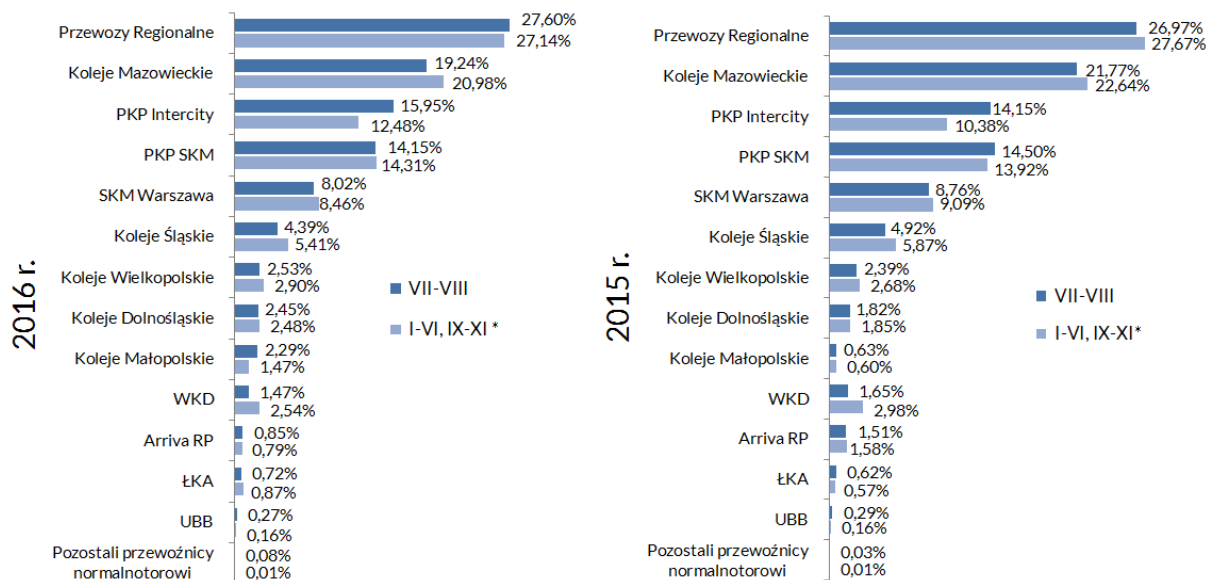
Rys. 3: Praca eksploatacyjna w okresie lipca i sierpnia w latach 2012 – 2016

2. Udziały przewoźników pasażerskich w rynku w lipcu i sierpniu

Analizując dane pod względem liczby przewiezionych pasażerów w lipcu i sierpniu, w porównaniu do pozostałych miesięcy widać, jaki wpływ okres ten ma na poszczególnych przewoźników.

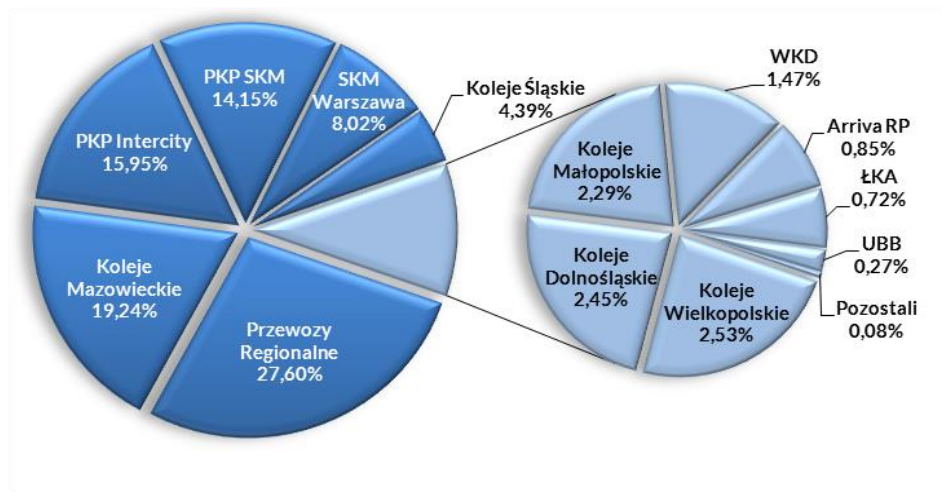
Rys.4: Udział przewoźników wg liczby pasażerów w okresie lipiec – sierpień 2015 r. i 2016 r. w porównaniu z udziałem w pozostałych miesiącach*

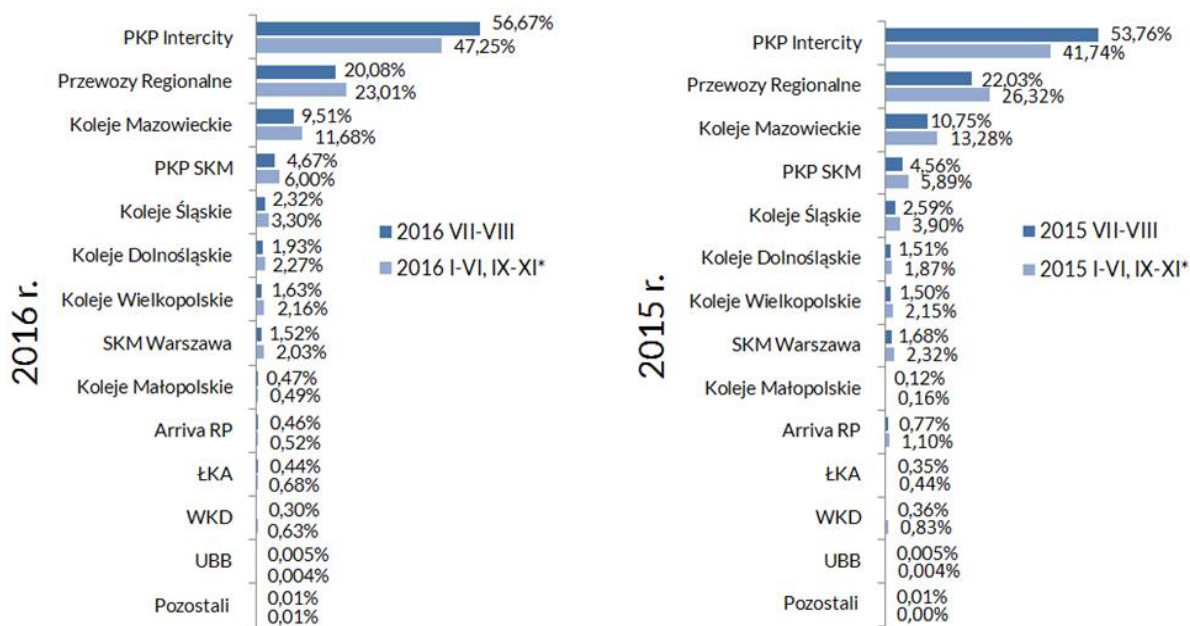
*okres pozostałych miesięcy obejmuje miesiące styczeń-czerwiec oraz wrzesień-listopad 2016 r. i 2015 r.

Największy udział w przewiezionej liczbie pasażerów w lipcu i sierpniu 2016 r. utrzymywały spółki Przewozy Regionalne oraz Koleje Mazowieckie. Udział PKP Intercity w tym okresie wyniósł 16% w 2016 r. oraz ponad 14% w 2015 r. U większości spółek, które świadczą usługi głównie w obrębie aglomeracji, zanotowano spadek wartości w miesiącach letnich.

**Rys.5: Udział przewoźników wg liczby pasażerów
lipiec – sierpień 2016 r.**

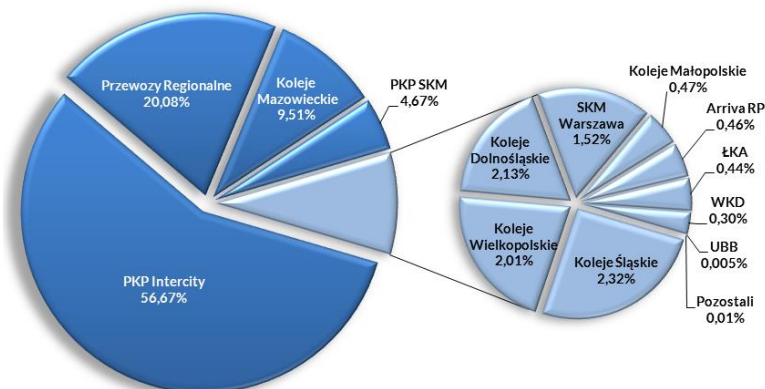
Rys.6: Udział przewoźników wg wykonanej pracy przewozowej w okresie lipiec – sierpień 2015 r. i 2016 r. w porównaniu z udziałem w pozostałych miesiącach*

*okres pozostałych miesięcy obejmuje miesiące styczeń-czerwiec, wrzesień-listopad 2016 r. i 2015 r.

Znaczenie okresu wakacyjnego dla wskaźników udziału w rynku wybranych spółek jest jeszcze bardziej zauważalne w przypadku pracy przewozowej. Udział PKP Intercity w okresie lipca i sierpnia jest większy niż w pozostałych miesiącach i kształtuje się na poziomie wyższym o ok. 10 punktów procentowych. Oznacza to, że spółka w tym okresie przewozi więcej pasażerów niż w pozostałych miesiącach oraz wykonuje większą liczbę przejazdów na dalsze odległości. W przypadku innych przewoźników okres wakacji jest częściej okresem spadku pracy przewozowej. Przewoźnicy realizujący krótsze połączenia w ramach przewozów wojewódzkich podejmują jednak w tym okresie działania, które mają zniwelować spadek liczby pasażerów wywołany zmniejszeniem liczby przejazdów do szkół i pracy.

**Rys. 7: Udział przewoźników wg wykonanej pracy przewozowej
lipiec i sierpień 2016 r.**

Warto zauważyć, że ważną grupę pasażerów kolei, zwłaszcza dla przewoźników świadczących usługi na krótkie i średnie odległości, stanowią dzieci i młodzież. U większości przewoźników udział tych pasażerów wynosi od 12% do 20% wszystkich podróżnych w ciągu roku, dlatego zmniejszenie ich liczby w okresie letnim jest dodatkowym czynnikiem wpływającym na udział rynkowy spółek w pracy przewozowej.

3. Oferty wakacyjne wybranych przewoźników

W czasie sezonu wakacyjnego wielu przewoźników uruchamia dodatkowe połączenia związane z podróżami w celach wypoczynkowych. Część połączeń cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem. Niektóre uruchamiane są wyłącznie w weekendy lub w określonym przedziale czasowym. Poniżej zostały przedstawione oferty wybranych przewoźników w okresie letnim 2016 r.

Arriva RP

Jedną z ofert o charakterze wakacyjnym była relacja z Bydgoszczy na Hel w okresie między 25 czerwca a 31 sierpnia. Arriva RP wprowadziła ofertę „Multiplaża” obejmującą promocje dla podróżnych. W ramach tej oferty uruchomiono pociągi „Słoneczny Patrol”, „Leżak” oraz „Parawan”. Liczba pasażerów przewiezionych w okresie lipiec – sierpień w tych pociągach stanowiła blisko 15% pasażerów ogólnego wolumenu pasażerów Arriva RP. Dla pociągów Hel – Władysławowo – Hel udział ten wyniósł prawie 7%.

Tab. 2: Oferta „Multiplaża” – relacja, liczba uruchomionych pociągów oraz przewiezionych pasażerów w lipcu i sierpniu 2016 r.

Nazwa handlowa pociągu	Relacja	Pociągi uruchomione
„Słoneczny Partol”	Bydgoszcz - Hel - Bydgoszcz	124
„Leżak”	Hel - Władysławowo - Hel	122
„Parawan”	Hel - Władysławowo - Hel	124

Koleje Mazowieckie

W okresie wakacji Koleje Mazowieckie uruchomiły dodatkowo dwa kursujące codziennie pociągi: „Słoneczny” oraz „Dragon”. Pociąg „Dragon” w pozostałych miesiącach 2016 r. funkcjonował jedynie w soboty i niedziele. Kursy były realizowane z wykorzystaniem nowoczesnych wagonów piętrowych. W pociągach znajdowały się także miejsca do przewozu rowerów.

Pociąg „Słoneczny” zapewniał połączenie stolicy z Trójmiastem i Ustką, a trasę z Warszawy do Ustki pokonywał w czasie ponad 6 godzin.

Pociąg „Dragon” kursował w relacji Warszawa – Kraków – Warszawa. Dystans z Warszawy do Krakowa pokonywał według rozkładu jazdy w czasie około 3 godz. (od 2 godz. 38 min do 3 godz. 7 min).

Tab. 3: Dane dla pociągów „Słoneczny” i „Dragon” za okres lipiec-sierpień 2016 r.

Koleje Mazowieckie			
Nazwa handlowa pociągu	Relacja	Pociągi uruchomione	Udział % wg liczby pas. w komercyjnych pociągach dalekobieżnych przewoźnika
„Słoneczny”	Warszawa - Ustka - Warszawa	62	82,4%
„Dragon”	Warszawa - Kraków - Warszawa	56*	17,6%

*Pociąg nie kursował w związku z pracami modernizacyjnymi prowadzonymi w dniach 6-11 sierpnia 2016 r. na Centralnej Magistrali Kolejowej

Koleje Mazowieckie, podobnie jak w latach wcześniejszych, w okresie 1 lipca – 31 sierpnia wprowadziły ofertę Bilet Turysty. Dostępny w niej bilet sieciowy imienny uprawniał do nieograniczonej liczby przejazdów pociągami Kolei Mazowieckich między stacjami Skierniewice, Kutno, Sierpc, Działdowo, Ostrołęka, Małkinia, Czeremcha, Łuków, Dęblin, Skarżysko Kamienna i Drzewica. W ramach tej oferty nie było możliwości podróży pociągami „Słoneczny” oraz „Dragon”. Bilet był ważny 10 dni i pozwalał na podróżowanie przez 3 dowolnie wybrane dni w okresie ważności biletu.

Koleje Dolnośląskie

Koleje Dolnośląskie wprowadziły połączenie Jelenia Góra – Lubawka GP (Trutnov hl.n) – Jelenia Góra, które funkcjonowało w wakacje w każdy weekend aż do 4 września. Koleje Dolnośląskie podjęły również działania marketingowe związane z promocjami podróży do miejsc turystycznych takich jak Szklarska Poręba czy Góry Sowie.

Od 30 kwietnia 2016 r. w każdy weekend we współpracy z Deutsche Bahn przewoźnik uruchomił „Pociąg do kultury”. Bezpośrednie połączenie Berlin – Wrocław stworzone zostało z myślą o ruchu turystycznym w związku z wydarzeniami kulturalnymi organizowanymi we Wrocławiu, mieście wybranym Europejską Stolicą Kultury w 2016 r. Według wstępnych planów oferta miała obowiązywać w okresie kwiecień – wrzesień, jednak z powodu dużego zainteresowania wydłużono ją najpierw do stycznia 2017 r., a następnie do aż do końca 2018 r. W okresie letnim 2016 r. połączenie było tak oblegane, że koniecznym było podstawianie dodatkowych autobusów dla pasażerów. Pociąg pokonuje odległość dzielącą oba miasta w niecałe 4,5 godziny. Bilet

w jedną stronę kosztuje tylko 19 EUR i nie jest on objęty możliwością nabycia biletów w komunikacji krajowej.

PKP Intercity

Spółka PKP Intercity uruchomiła ponad 5 tys. przejazdów w ramach oferty wakacyjnej w 2016 r. Co istotne, z tej oferty skorzystało ponad 14% wszystkich pasażerów przewiezionych przez przewoźnika w okresie lipca i sierpnia.

PKP Intercity zaoferowało w czasie wakacji podróże zarówno nad morze (Łeba, Hel, Kołobrzeg, Świnoujście, Trójmiasto), na Mazury (Olsztyn, Iława, Ełk) oraz połączenia do miejscowości górskich (Jelenia Góra, Zakopane, Kudowa, Zagórz czy Krynica). Od kwietnia 2016 r. Intercity uruchomiło kursy pociągów Express Intercity Premium do Jeleniej Góry oraz Kołobrzegu.

Przewoźnik uruchomił pociągi między innymi w relacjach Łębork – Łeba – Łębork oraz Słupsk – Ustka – Słupsk. Ponadto w okresie lipca i sierpnia pociągi jeździły z Katowic do Ustki, w relacjach Katowice – Świnoujście, Kraków – Kołobrzeg, dodatkowy EIC Fregata relacji Kołobrzeg – Warszawa – Kraków kursujący raz w tygodniu w weekendy, EIC Jantar z Warszawy do Kołobrzegu i na Hel, a także pociąg dzienny TLK Bryza kursujący w tym roku w relacji Wrocław – Świnoujście. Funkcjonowały nocne połączenia z Lublina z wagonami do Szczecina, Kołobrzegu i Świnoujścia, połączenie wakacyjne w relacji Łódź Kaliska – Kołobrzeg, pociąg nocny TLK Ganymedes w relacji Kołobrzeg – Bielsko-Biała Główna. W wielu pociągach przewoźnik zapewnił miejsca do przewozu rowerów.

W poniższej tabeli ujęto najpopularniejsze pociągi znajdujące się w wakacyjnej ofercie PKP Intercity.

Tab. 4: Pociągi PKP Intercity uruchomione na okres wakacji 2016 r. o największej liczbie pasażerów.

Nazwa	Relacja
„Mars”	Kraków - Kołobrzeg/Hel-Kraków
„Jantar”	Warszawa – Kołobrzeg (Hel-Gdynia) – Warszawa
„Latarnik’	Białystok – Świnoujście – Białystok
„Gwarek”	Katowice – Ustka – Katowice
„Wenus”	Gdynia - Bielsko-Biała/Zakopane – Gdynia
„Delfin”	Warszawa – Łeba – Warszawa
„Galaxis”	Lublin - Świnoujście/Kołobrzeg – Lublin
„Urania”	Kraków Gł. -Kołobrzeg / Ustka
„Orion”	Przemyśl – Świnoujście – Przemyśl
„Calipso”	Szczecin – Zakopane – Szczecin
„Aquarius’	Hel/Łeba – Katowice - Hel/Łeba
„Mercurius”	Gdynia -Jelenia Góra – Gdynia

„Ganimedes’	Bielsko Biała – Kołobrzeg - Bielsko Biała
„Lubomirski”	Przemyśl – Bydgoszcz – Przemyśl
„Barbakan”	Kraków – Świnoujście – Kraków
„Centaurus”	Kraków – Świnoujście – Kraków
„Astra”	Wrocław – Hel – Wrocław
„Tatry”	Warszawa – Zakopane – Warszawa
„Moniuszko”	Gorzów Wlkp. – Kołobrzeg
„Błękitna Fala”	Warszawa – Świnoujście – Warszawa
„Gemini”	Rzeszów – Hel – Rzeszów
„Staszic”	Zagórz(Bydgoszcz) – Piła - Zagórz(Bydgoszcz)
„Zefir”	Katowice – Świnoujście – Katowice
„Bryza”	Wrocław – Świnoujście – Wrocław
„Światowid”	Świnoujście – Wrocław – Świnoujście

Przewozy Regionalne

Przewozy Regionalne w ramach promocji wakacyjnej zaproponowały ofertę „Kolej na Wakacje” z promocyjnymi biletami miesięcznymi dla młodzieży i studentów na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Przewoźnik uruchomił połączenia w okresie wakacyjnym, z których część przedstawiono w tabeli. Niewątpliwą atrakcją było połączenie Lublin – Bełżec, zapewniające dojazd do miejsc o ciekawych walorach turystyczno-przyrodniczych.

Tab. 5: Wybrane pociągi Przewozów Regionalnych uruchomione w sezonie letnim 2016 r.

Relacja	Pociągi uruchomione	Okres trwania (od-do)
Białystok - Waliły - Białystok	66	02.07 - 09.10 w soboty i niedziele oraz 2 dodatkowe kursy 30.07
Lublin - Bełżec-Lublin (pociąg „Roztocze”)	1 para dziennie	25.06 - 31.08
Bełżec - Lublin (pociąg „Tanew”)	1 pociąg dziennie	25.06 - 31.08
Chełm – Bełżec	1 pociąg dziennie	25.06 - 31.08
Chełm – Włodawa - Chełm	2 pary dziennie	25.06 - 02.10 w soboty i niedziele
Koszalin - Mielno Koszalińskie - Koszalin	11 par dziennie w soboty i niedziele, w dni robocze 5 par dziennie	25.06 - 04.09
Szczecin Gł. - Świnoujście - Szczecin Gł. (pociąg „Błękitny”)	1 para dziennie	25.06 - 31.08
Szczecin Gł. – Świnoujście	1 pociąg dziennie	soboty, niedziele i święta w okresie 25.06 - 28.08

Lębork – Łeba	6 par dziennie	25.06 - 31.08
Rzeszów - Łupków - Rzeszów	2 pary w soboty i niedziele oraz 15.08.2016	02.07 - 25.09
Rzeszów - Zamość - Rzeszów	1 para w niedziele oraz 15.08.2016	12.06 - 04.09
Kielce - Sandomierz (pociąg „Sandomierz na Weekend”)	2 pary w soboty i niedziele	25.06 - 31.08

PKP SKM w Trójmieście

PKP SKM w Trójmieście podczas wakacji rozszerzyła swoją ofertę o dwa połączenia: Gdańsk Śródmieście – Gdynia Cisowa oraz Wejherowo – Gdańsk Śródmieście. Wprowadziła również w ramach rozkładu jazdy obowiązującego od 12 czerwca 2016 r. częstsze kursy w relacji Słupsk – Ustka. Z uwagi na znaczne uszkodzenia infrastruktury spowodowane ulewą, na linii Pomorskiej Kolei Metropolitalnej, w lipcu i sierpniu ograniczono ofertę.

Warszawska Kolej Dojazdowa

W przypadku WKD w okresie 24 czerwca – 31 sierpnia 2016 r. wprowadzono ofertę „Przejazdy rodzinne”. W jej ramach osoba dorosła odbywająca przejazd z dzieckiem mogła wykupić dla siebie i dla dziecka jednorazowe bilety według taryfy ulgowej 50% albo bilet jednorazowy wg taryfy ulgowej 50% dla siebie i bilet jednorazowy dla dziecka zgodnie z przysługującą mu ulgą ustawową lub handlową.

Pozostali przewoźnicy

Pozostali przewoźnicy nie wprowadzili oferty dedykowanych ofert połączeń bądź promocji na okres wakacji, podejmowali jednak działania, które miały zachęcić do podróży koleją. Takimi działaniami były m.in. w przypadku:

- Kolei Wielkopolskich – współpraca z Wielkopolską Organizacją Turystyczną w ramach projektu „Pociąg do Turystyki”,
- Kolei Śląskich – wzmacnianie składów pociągów do Wisły, Zwardonia, bezpłatny przewóz rowerów na wybranych relacjach.

4. Wakacje szansą obsługi uroczystości, wydarzeń sportowych, kulturalnych, festiwali i przejazdów turystycznych.

Warto zauważyć, że przygotowując ofertę wakacyjną w 2016 r. przewoźnicy brali pod uwagę wyzwania związane z obsługą ważnego, międzynarodowego wydarzenia – organizacji ŚDM w Krakowie. W związku z organizacją tego wydarzenia oraz okresem poprzedzającym główne uroczystości, podjęto liczne działania, które miały zapewnić sprawny i bezpieczny transport dla pielgrzymów. Przewoźnicy stworzyli specjalne oferty, jak również uruchomili dodatkowe pociągi. Wg danych PKP PLK pielgrzymi podróżujący w okresie ŚDM skorzystali łącznie z blisko trzech tys. pociągów rejsowych i blisko 400 pociągów specjalnych, zamówionych przez diecezje.

W mediach podkreślano bezpośrednie zaangażowanie pracowników kolei w tym okresie. Wg danych PKP S.A. w organizację było zaangażowanych blisko 10 tys. pracowników, w tym około 200 informatorów oraz 200 kasjerów mobilnych

na dworcach. We właściwy przebieg wydarzenia włączony był główny zarządca infrastruktury, który przeprowadził niezbędne prace modernizacyjne, jak również obsługiwał ogromną liczbę pociągów, które w tych dniach przyjeżdżały do Krakowa. W szczytowym okresie pociągi dalekobieżne odjeżdżały co 7 minut.

Oprócz ŚDM w czasie wakacji odbywało się wiele innych uroczystości i wydarzeń, podczas których również wykorzystano potencjał kolei. Przewoźnicy włączali do oferty dodatkowe połączenia do miejsc wypoczynku bądź zapewniali transport na wydarzenia kulturalne czy sportowe. Należy podkreślić, że w tych przypadkach działania przewoźników powinny być ściśle powiązane z instytucjami odpowiedzialnymi za rozwój turystyki i kultury w danych województwach, co może zagwarantować osiągnięcie korzyści ekonomicznej.

Część podróży, jakie odbywały się w czasie wakacji, była możliwa bez konieczności zakupu biletu. W tym wypadku koszty ponosiły np. władze samorządowe bądź organizatorzy danego wydarzenia, którzy w ramach biletu gwarantowali przejazd.

Współpraca instytucji takich jak muzea, izby turystyczne, władze gmin czy organizatorzy festiwali z przewoźnikami może wpłynąć na tworzenie dodatkowych połączeń gwarantujących sprawną i bezpieczną podróż dla osób korzystających z przejazdów. Poniżej przedstawiono zestawienie informacji o tego typu przejazdach zrealizowanych przez wybranych przewoźników. Największy udział w ich przygotowaniu mają Przewozy Regionalne, które w lipcu i sierpniu 2016 r. uruchomiły między innymi:

- „Pociąg do Przyrody” – sfinansowany przez władze gminy Inowódz, który kursował w każdy weekend lipca i sierpnia w relacji Łódź – Spała – Łódź. Przejazd pociągiem był darmowy, wystarczyło zgłosić chęć udziału w wycieczce przyrodniczej na odpowiedni adres mailowy,
- „Kolej na Medzilaborce” (Słowacja) – przejazd uruchomiony 27 sierpnia, który można było odbyć na podstawie biletu zakupionego na relację Rzeszów – Łupków,
- pociągi powrotne z festiwalu EB Hel Spot, które zostały uruchomione w dniach 14-15 sierpnia na trasach Hel – Gdynia, Hel – Gdańsk. Łącznie uruchomiono 4 składy. Przejazd pociągiem był bezpłatny dla uczestników festiwalu na podstawie wcześniejszego zgłoszenia. Były to pociągi uruchomione w godzinach 1-4 w nocy,
- „Pyromagic” – przejazdy uruchomione w dniach 12 i 13 sierpnia w związku z Międzynarodowym Festiwalem Sztucznych Ogni PYROMAGIC 2016 w Szczecinie. Pociągi ze Szczecina do Gryfina, Stargardu Szczecińskiego oraz Goleniowa kursowały w późnych godzinach nocnych, dostosowanych do trwania pokazów,
- pociągi uruchamiane we współpracy z Muzeum Techniki w Jaworzynie Śląskiej – pociągi weekendowe „Pionier” i „Czerwony Baron”, uruchamiane weekendowo (kursy odbywały się od 1 maja do 25 września), pociąg „Antracyt” uruchomiony 13 sierpnia oraz „Pafawag”, który kursował 15 sierpnia. Wszystkie kursy odbywały się zabytkowymi pojazdami i były biletowane również przez Muzeum Techniki w Jaworzynie Śląskiej,

- festiwal „Przystanek Woodstock” odbywający się w Kostrzynie nad Odrą, który jest jednym z największych festiwali muzycznych w Polsce. Przewoźnik uruchomił na festiwal 94 dodatkowe pociągi wprowadzając specjalne oferty biletowe, jak również 3 strefy cenowe. Pociągi przejeżdżały m.in. przez Olsztyn, Gdańsk, Szczecin, Toruń, Bydgoszcz, Poznań, Kielce, Warszawę, Białystok, Zieloną Górę, Łódź, Rzeszów, Lublin, Kraków, Opole, Katowice, Wrocław, Bielsko-Białą, Częstochowę, Radom, Kalisz, Słupsk, Koszalin, Gliwice, Rybnik i Dąbrowę Górniczą,
- przejazdy Łódź – Chociw Łaski – Łódź oraz Łódź – Brzustów – Łódź w dniach 16 lipca oraz 2 sierpnia w ramach projektu „Pociągiem w Łódzkie”. Jest to projekt organizowany we współpracy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego z Zespołem Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego. Przejazdy pociągami były darmowe.

Dodatkowo ofertę przewozową zaproponowały:

- Koleje Mazowieckie – w ramach przejazdu na Festiwal Wielu Kultur i Narodów „Z wiejskiego podwórza” odbywającego się w Czeremsku, zagwarantowano przejazd w relacji Warszawa – Czeremcha – Warszawa dla minimum 200 osób. Był to przejazd niebiletowany,
- Koleje Dolnośląskie zapewniły obsługę taboru dla 4 przejazdów zamkniętych, których część odbywała się zabytkowym taborem,
- Koleje Śląskie zapewniły możliwość przejazdu na odcinku Katowice Załęże – Katowice w związku z przejazdami wyścigu kolarskiego Tour de Pologne w dniu 13 lipca,
- ŁKA, która w porozumieniu z Urzędem Marszałkowskim uruchomiła dodatkowe połączenia w ramach specjalnego projektu „Pociągiem w Łódzkie”. Pierwsze pociągi zostały uruchomione w czerwcu. W lipcu i sierpniu uruchomiono pociągi w relacjach Łódź Kaliska – Bobrowniki – Łódź Kaliska (2 lipca), Łódź Kaliska – Skierniewice Rawka – Łódź Kaliska (13 sierpnia), Łódź Kaliska – Rogów – Łódź Kaliska (27 lipca). Bilety na przejazdy były darmowe, a regulamin był określony na stronie projektu. Udział w projekcie gwarantował oprócz przejazdu wiele atrakcji turystycznych związanych ze zwiedzaniem zabytków historycznych bądź atrakcji przyrodniczych,
- PKP SKM w Trójmieście, która w związku z organizacją w Gdyni Open'er Festival uruchomiła 81 pociągów w dniach 1-3 lipca. Przejazd był biletowany, ale była możliwość uzyskania promocyjnych biletów. W lipcu i sierpniu zostały również uruchomione pociągi na koncert muzyczny Avicii na stadionie w Gdańsku (dla posiadaczy biletów na koncert przejazd był darmowy), na mecze piłkarskie na stadionie w Gdańsku i na Międzynarodowe Pokazy Pirotechniczne na stadionie Energa w Gdańsku,
- Koleje Wielkopolskie uruchomiły 12 pociągów umożliwiających powrót w późnych godzinach nocnych z widowiska historycznego „Orzeł i krzyż” na trasie z Murowanej Gośliny do Poznania.

5. Podsumowanie

Dla przewoźników kolejowych okres lipiec-sierpień 2016 r. był szczególny ze względu na odbywające się Światowe Dni Młodzieży w Krakowie. W czasie trwania tych uroczystości w działania organizacyjne włączyli się przewoźnicy pasażerscy oraz PKP PLK S.A. W 2017 r. nie jest planowane żadnego tego typu duże przedsięwzięcie, więc oferta tworzona przez przewoźników powinna skupić się na dostosowaniu do oczekiwań pasażerów w związku z wyjazdami turystycznymi i wypoczynkowymi.

Zapewnienie oferty przewozowej o wysokim komforcie, z dogodnymi czasami przejazdu może wpłynąć na zainteresowanie koleją jako konkurencyjnym środkiem transportu w stosunku do indywidualnej podróży samochodem. Największe znaczenie ma to dla tych przewoźników, którzy w swojej ofercie proponują przewozy dalekobieżne. Właściwe wykorzystanie potencjału miesięcy letnich może w dużym stopniu wpłynąć na ich wyniki finansowe za cały rok.

W przypadku przewoźników wojewódzkich i aglomeracyjnych możliwe jest odegranie przez nich dużej roli we wsparciu turystyki wewnątrz regionu. Wspólne przedsięwzięcia władz samorządowych, instytucji odpowiedzialnych za rozwój kultury i turystyki oraz przewoźników powinny połączyć regionalną ofertę turystyczną z ofertami przewoźników, a tym samym zniwelować spadki przychodów związane z przerwą wakacyjną. Takie działania mogą przynieść realne korzyści wszystkim zainteresowanym i wpłynąć na większe zainteresowanie koleją nie tylko rozumianą jako środek transportu aglomeracyjnego.

Organizowanie transportu na imprezy masowe oraz wydarzenia kulturalne i sportowe potwierdza, że kolej dysponuje dużymi możliwościami również w tym zakresie.

Niezależnie od przygotowanej oferty, czy to w zakresie przejazdów dalekobieżnych, czy w ramach turystyki regionalnej czy w związku z jednorazowymi wydarzeniami należy położyć duży nacisk na kwestię bezpieczeństwa podróżnych. Ten aspekt, obok czasu, komfortu i ceny przejazdu powinien być jednym z najważniejszych w przypadku wyboru kolei jako środka lokomocji w przejazdach wakacyjnych.

Duże zainteresowanie podróżnych letnimi połączeniami oznacza, że potencjał kolei, jako środka transportu dla osób podróżujących w celach wypoczynkowych i rekreacyjnych, powinien być wykorzystany w jak największym stopniu w 2017 r. i w następnych latach.